

Årsrapport 2020

Stockholm Business Region AB

Rapport från
stadsrevisionen
Nr 13, 2021
Dnr: RVK 2021/45

Den kommunala revisionen är fullmäktiges kontrollinstrument för att granska den verksamhet som bedrivits i nämnder och bolag. Stadsrevisionen i Stockholm stad granskar nämnders och styrelser ansvarstagande för att genomföra verksamheten enligt fullmäktiges uppdrag. Stadsrevisionen omfattar både de förtroendevalda revisorerna, lekmannarevisorerna och revisionskontoret.

I årsrapporter för nämnder och bolagsstyrelser sammanfattar stadsrevisionen det gångna årets granskningar och bedömningar av verksamheten. Granskningar som genomförs under året kan också publiceras som projektrapporter.

Publikationerna finns på stadsrevisionens webbplats, start.stockholm/revision. De kan också beställas från revisionskontoret, revision.rvk@stockholm.se.

Till
Styrelsen i Stockholm Business
Region AB

Årsrapport 2020

Lekmannarevisorn har avslutat revisionen av Stockholm Business Region ABs verksamhet under 2020.

Härmed överlämnas bifogad årsrapport till Stockholm Business Region ABs styrelse för kännedom med möjlighet till yttrande senast den 30 juni 2021.

Lars Riddervik
Lekmannarevisor

Sammanfattning

I denna rapport redovisas resultat och bedömningar utifrån revisionskontorets granskningar.

Verksamhet och ekonomi

Pandemin har haft stor påverkan på Stockholm Business Region ABs verksamhet. Utifrån de förutsättningar bolaget haft kan revisionskontoret konstatera att verksamheten bedrivits på ett ändamålsenligt sätt. När det gäller ekonomin bedömer revisionskontoret att den har bedrivits på ett tillfredsställande sätt.

Bedömningen grundar sig på om det verksamhetsmässiga resultatet är förenligt med kommunfullmäktiges mål och uppdrag för verksamheten samt om lagstiftning och andra föreskrifter efterlevts.

Intern kontroll

Den samlade bedömningen är att bolagets styrning, uppföljning och kontroll av verksamheten har varit tillräcklig. Arbetet med den interna kontrollen är en integrerad del i styrning och uppföljning. Vidare finns systematiskt ordnade kontroller i organisation, system, processer och rutiner.

Under året har revisionskontoret genomfört granskningar som omfattat den nya näringslivspolicyn. Inga väsentliga avvikelser har noterats.

Uppföljning av tidigare års granskningar

Bolaget har vidtagit åtgärder utifrån revisionskontorets rekommendationer i föregående års granskningar.

Innehåll

1. Årets granskning	1
2. Verksamhet och ekonomi	2
2.1 Verksamhetsmässigt resultat.....	2
2.2 Ekonomiskt resultat.....	5
3. Intern kontroll	6
3.1 Bolagets arbete med intern kontroll	6
4. Uppföljning av tidigare års granskning	7

Bilagor

Bilaga 1 – Uppföljning av lämnade rekommendationer	8
Bilaga 2 – Bedömningskriterier	9

1. Årets granskning

Årligen prövar lekmannarevisorn om bolagets verksamhet sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt och om bolagets interna kontroll är tillräcklig.

Den årliga revisionen omfattar granskningar och bedömningar inom följande områden:

- Verksamhet och ekonomi
- Intern kontroll

Revisionen har utförts enligt aktiebolagslagen, kommunallagen, andra tillämpliga lagar, god revisions sed i kommunal verksamhet och kommunens revisionsreglemente samt utifrån bolagsordning och fastställda ägardirektiv. Granskningen har genomförts med den inriktning och omfattning som behövs för att ge en rimlig grund för bedömning av bolagets verksamhet. Kriterier för bedömning redovisas i bilaga 2.

Den pågående pandemin har påverkat verksamhet och ekonomi. Revisionen har anpassas utifrån de förutsättningar som gällt under året.

I rapporten redovisas resultat och bedömningar utifrån revisionsårets granskningar. En uppföljning av hur bolaget har beaktat rekommendationer i tidigare års granskningar redovisas översiktligt i rapporten och mer detaljerat i bilaga 1.

Lekmannarevisor för bolaget är Lars Riddervik och suppleant är Carolina Gomez Lagerlöf. I granskningen har lekmannarevisorn biträtt av revisionskontoret. Granskningen har genomförts av granskningsansvarig Jonas Zackrisson m.fl. vid revisionskontoret. Parallellt med lekmannarevisionen har revision utförts enligt ABL 9 kap. under ledning av auktoriserad revisor Jenny Göthberg vid EY.

Lekmannarevisorn granskar om bolagen sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. Bolagens interna kontroll granskas både av lekmannarevisorn och av den auktoriserade revisorn. Räkenskaperna granskas av den auktoriserade revisorn. Under granskningsåret har planering, information och samverkan skett mellan lekmannarevisorn och den auktoriserade revisorn.

Årsrapporten har faktakontrollerats av bolaget.

2. Verksamhet och ekonomi

I detta avsnitt redovisas granskning om bolagets resultat är förenligt med kommunfullmäktiges mål och ägardirektiv samt följt de beslut, riktlinjer, lagstiftning och andra föreskrifter som gäller för bolaget.

Pandemin har haft stor påverkan på Stockholm Business Region ABs verksamhet. Utifrån de förutsättningar bolaget haft kan revisionskontoret konstatera att verksamheten bedrivits på ett ändamålsenligt sätt. När det gäller ekonomin bedömer revisionskontoret att den har bedrivits på ett tillfredsställande sätt. Bedömningen grundar sig på iakttagelser som redovisas i avsnitt 2.1 och 2.2.

2.1 Verksamhetsmässigt resultat

Revisionskontoret konstaterar att bolagets verksamhetsmässiga resultat för 2020 i allt väsentligt är förenligt med de mål som fullmäktige fastställt.

Bolaget har redovisat resultat av beslutade mål. Redovisningen ger rimliga förutsättningar för att bedöma måluppfyllelse. Uppföljning av ägardirektiven ingår i bolagets rapportering. Bolaget har formulerat aktiviteter och i vissa fall indikatorer till ägardirektiven. Revisionskontoret har översiktligt följt upp hur bolaget arbetar med fullmäktiges ägardirektiv.

I bolagets rapportering redovisar bolaget att det bidrar till att uppfylla fullmäktiges inriktningsmål. Bolaget bedömer att samtliga av kommunfullmäktiges sju verksamhetsmål som berör bolaget har uppfyllts. Några indikatorer uppnås inte, som ökat antal gästnätter, tillväxt i den privata sektorn och antal tillhandahållna platser för feriejobb. Däremot är den samlade bedömningen, i likhet med tidigare år, att verksamhetsmålen uppfylls.

Ägardirektivet att stötta nyföretagande uppfylls inte och förklaras med att bolaget under året flyttat nyföretagarrådgivningen till en ny kundvalsmodell. Detta har resulterat i ett glapp i inflödet. Här har även den rådande pandemin bidragit med negativa konsekvenser och ett visst minskat intresse. Sedan den nya kundvalsmodellen startades upp i digital form i september noterar bolaget ett ökat inflöde för nyföretagarrådgivning och bedömer att målen kommer att kunna uppnås under 2021.

Bolaget ska ansvara för Stockholms innovationsstipendium och Stockholms Accelerationsstipendium och har i ägardirektiven ett mål på 200 kvalificerade ansökningar. Indikatoren uppfylls delvis, vilket enligt bolaget beror på att vissa marknadsföringsaktiviteter inte har kunnat genomföras till följd av den rådande pandemin.

Jämfört med föregående år kan noteras att mätningen av företagens nöjdhet med staden (NKI-index) ligger oförändrat på 73 (i linje med årsmålet). Aktivt medskapandeindex (AMI) har ökat något från 78 till 79. Målet för AMI uppgår till 82 och uppnås därmed delvis. Samtliga medarbetare har informerats om resultatet. Resultatet har diskuterats inom respektive bolag och avdelning för att identifiera förbättringsåtgärder.

Den rådande pandemin har medfört stor påverkan på bolagets samtliga verksamheter (ekonomiska effekter redovisas under avsnitt 2.2 nedan). Stockholms näringsliv och besöksnäring har drabbats hårt till följd av pandemin och bolaget har behövt styra om delar av verksamheten för att möta de behov som uppstått i samband med detta. Pandemin har ställt krav på löpande analys och riskhantering av de konsekvenser som följt pandemins utveckling. Planerade evenemang har fått skjutas upp eller i möjlig mån genomföras i digital form. Bolaget har arbetat med att stötta företag och lotsa till de lättnader och stödåtgärder som införts från staden och staten. Antalet företagsärenden överstiger till exempel långt årsmålet på 18 000 ärenden. Samtidigt har pandemin medfört att det investeringsfrämjande arbetet har fått styras om och målen om nya internationella flyg- och tågförbindelser har inte varit möjliga att uppnå till följd av rådande omständigheter.

Revisionskontorets granskning visar att det finns grunder för bolagets målbedömning.

2.1.1 Stockholms stads näringslivspolicy

Revisionskontoret har genomfört en granskning av bolagets arbete med implementering av stadens nya näringslivspolicy. Syftet med granskningen har varit att bedöma om bolaget arbetar med att implementera näringslivspolicyn, samt arbetar för att leda, följa upp och stötta stadens nämnder och bolag i kontakten med näringslivet.

I stadens budget för år 2020 fastslås att den nya näringslivspolicyn ska vara vägledande för samtliga nämnder och bolagsstyrelser. Stort fokus läggs på det lokala näringslivet. Näringslivspolicyn består av fyra fokusområden med fastslagna åtgärder och vilka effekter dessa

väntas få. Stockholm Business Region ska bland annat tillhandahålla en tydlig serviceprocess med tydliga kontaktvägar för företag, stärka företagarperspektivet och involvera det lokala näringslivet i platsamverkan, intensifiera arbetet med att öka antalet arbetsplatser med mera. Näringslivspolicyn innebär att näringslivsperspektivet nu lyfts inom samtliga delar av stadens verksamhetsplanering och budget, samt fastslår en tydlig ansvarsfördelning. För bolaget innebär policyn främst en vidareutveckling av befintliga arbetsformer och en etablering av arbeten som bedrivits i projektform.

Av granskningen framkommer att bolaget arbetar aktivt med de åtaganden som följer med näringslivspolicyn. Mycket av arbetet är igång, men inget är i dagsläget färdigställt. Samverkansformer med stadens nämnder och bolag finns etablerade och bolaget har tagit fram en ny serviceprocess för etableringsstöd. Bolaget har tät samverkan med SLKs näringslivsstrateg och arbetet med implementering av näringslivspolicyn brett i staden ska dra igång under våren 2021. En organisationsförändring har skett inom Invest för att skapa tydligare avdelningsstruktur för näringslivsfrågor och kommunikation, särskilt kring lokala näringslivsfrågor. Samarbetet mellan Invest och Visit har även förtätats. Under hösten har bolaget påbörjat arbete med dialogmöten med det lokala näringslivet ute i stadsdelarna. Hittills har tre dialogmöten genomförts och arbetet kommer att fortsätta under våren 2021.

Den rådande pandemin har medfört att verksamheten har fått bedrivas digitalt och vissa planerade kampanjer har fått skjutas framåt i tiden. Samverkan inom staden har fungerat väl digitalt, men brister har funnits i att kunna möta näringslivet på ett smidigt sätt digitalt.

Den sammanfattande bedömningen är att bolaget arbetar för att implementera näringslivspolicyn, samt leda, följa upp och stötta stadens nämnder och bolag i kontakten med näringslivet. Revisionskontoret följer bolagets arbete vidare inom ramen för den årliga granskningen.

Revisionskontorets bedömning grundas på att arbetssätt finns implementerade och samverkansformer finns etablerade.

2.2 Ekonomiskt resultat

Revisionskontoret har granskat tertialrapporter och bokslut med inriktning på bolagets prognoser och resultat efter finansnetto samt investeringsutfall.

Bolaget redovisar följande utfall och avvikelser för år 2020:

	Budget 2020 (mnr)	Bokslut 2020			Utfall 2019
		Utfall	Avvikelse		
Intäkter	136,4	133,5	-2,9	-2,1 %	146,6
Kostnader	-136,9	-130,1	-6,8	5 %	-144,1
varav av- och nedskrivningar	-0,3	-0,3	0	0 %	-0,3
Finansnetto	0,5	0,3	-0,2	40 %	0,4
Resultat före bokslutsdispositioner och skatt	0	3,7	3,7		2,9

Bolagets resultat före bokslutsdispositioner och skatt uppgår till 3,4 mnr, vilket är 3,4 mnr högre än fullmäktiges resultatkrav. Avvikelsen beror i huvudsak på omställning av verksamheten till följd av den rådande pandemin som medfört hastigt förändrade förutsättningar för delar av verksamheten. Planerade evenemang har fått flyttas fram i tiden eller genomföras i digital form, vilket har medfört vissa lägre intäkter men samtidigt minskade kostnader. Pandemin har även bidragit till ökat behov av kommunikativa insatser mot näringslivet.

Verksamhetens intäkter uppgår till 133,5 mnr, vilket är 2,9 mnr (2,1 procent) lägre än budget. Detta beror främst på minskade intäkter till följd av rådande pandemi som medfört att planerade evenemang fått ställas in eller skjutas fram.

Verksamhetens kostnader exkl. avskrivningar och finansiella poster uppgår till 130,1 mnr, vilket är 7 mnr (5 procent) lägre än budget. Även detta beror främst på förändrade kostnader till följd av den rådande pandemin.

Bolaget har förklarat avvikelserna på ett tillfredsställande sätt.

Jämfört med 2019 har verksamhetens intäkter minskat med 13 mnr (9 procent), vilket hänförs till minskade intäkter till följd av rådande pandemi. Verksamhetens kostnader exkl. avskrivningar och finansiella poster har minskat med 14 mnr (10 procent), vilket hänförs till förändrade kostnader till följd av rådande pandemi.

Bolaget uppger att det har varit svårt att göra en korrekt prognos över årets resultat. Senaste prognos vid tertialrapport 2 var att bolaget skulle gå med nollresultat, men nya restriktioner under hösten har medfört att detta inte varit möjligt att uppnå.

Revisionskontoret konstaterar att fullmäktiges mål om budgetföljsamhet uppnåtts.

3. Intern kontroll

I detta avsnitt redovisas en granskning av bolagets interna kontroll. Av granskningen framgår bland annat i vilken utsträckning den interna kontrollen är en integrerad del i verksamhetens styrning och uppföljning. Vidare om det finns systematiskt ordnade kontroller i organisation, system, processer och rutiner.

Den samlade bedömningen är att bolagets styrning, uppföljning och kontroll av verksamheten har varit tillräcklig. Av genomförda granskningar har inga väsentliga brister noterats. Bedömningen grundar sig på iakttagelser som redovisas i avsnitt 3.1.

3.1 Bolagets arbete med intern kontroll

Arbetet med den interna kontrollen är en integrerad del i styrning och uppföljning. Vidare finns systematiskt ordnade kontroller i organisation, system, processer och rutiner.

Bolaget har en organisation med tydlig fördelning av ansvar och befogenheter för att stödja verksamheten och att förhindra avsiktliga och oavsiktliga fel. Det finns riktlinjer och rutiner som bidrar till att säkerställa att verksamhetens mål uppfylls och att föreskrifter följs.

Bolaget genomför årliga riskanalyser som fångar upp väsentliga risker samt hur de ska hanteras för att minimera risken för att verksamhetens mål inte uppnås. Bolaget har i sin internkontrollplan fastställt vilka åtgärder som ska hantera prioriterade risker. Kontroller enligt den interna kontrollplanen följs upp systematiskt och fortlöpande. De avvikelser som påträffats har dokumenterats och åtgärdats/åtgärder har föreslagits.

Revisionskontoret har i 2019 års granskning rekommenderat bolaget att utveckla arbetet med väsentlighets- och riskanalysen i syfte att tydliggöra kopplingen till internkontrollplanen. Bolaget har vidtagit åtgärder för att tydliggöra kopplingen och sambandet till

internkontrollplanen. Revisionskontoret noterar att bolaget ytterligare kan utveckla arbetet med väsentlighets- och riskanalysen och tydliggöra kopplingen till och sambandet med bolagets ägardirektiv.

Bolaget har en i huvudsak tillfredsställande uppföljningsstruktur. Rapporteringen ger en aktuell, rättvisande och tillförlitlig information om verksamhet och ekonomi.

4. Uppföljning av tidigare års granskning

Tidigare års granskning av bolagets verksamhet har utmynnat i ett antal rekommendationer. Revisionskontoret gör årligen uppföljningar för att bedöma om bolaget har vidtagit åtgärder utifrån tidigare lämnade rekommendationer. En sammanställning över samtliga rekommendationer redovisas i bilaga 1.

Uppföljning visar att bolaget i huvudsak har vidtagit åtgärder utifrån revisionskontorets rekommendationer.

Bilaga 1 – Uppföljning av lämnade rekommendationer

Årlig och fördjupad granskning

Årsrapport	Rekommendation	Vidtagit åtgärder			Kommentar
		Ja	Delvis	Nej	
ÅR 2019	Utveckla väsentlighets- och riskanalysen och tydliggöra kopplingen till internkontrollplanen.	X			Styrelsen har vidtagit åtgärder för att tydliggöra kopplingen till internkontrollplanen.

Bilaga 2 – Bedömningskriterier

Nedan redovisas de kriterier som ligger till grund för gjorda bedömningar. Bedömningarna avser såväl genomförandet som resultatet av verksamheten.

Verksamhet och ekonomi

Att verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt innebär att nämnden/styrelsen har uppnått kommunfullmäktiges mål samt följt de beslut, riktlinjer gällande lagstiftning och andra föreskrifter som gäller för verksamheten.

Bedömningskriterier

Nämnden/styrelsen:

- Har ett resultat som är förenligt med fullmäktiges mål, beslut, och riktlinjer.
- Har genomfört sitt uppdrag med tillgängliga resurser.
- Har bedrivit verksamheten enligt gällande lagar, föreskrifter, riktlinjer m.m.
- Har haft en styrning och uppföljning mot mål och beslut.

Bedömning:

Tillfredsställande

Bedömningskriterier är i allt väsentligt uppfyllda. Det kan förekomma mindre avvikelser.

Inte helt tillfredsställande

Bedömningskriterier bedöms delvis uppfyllda. Det finns brister som måste åtgärdas.

Inte tillfredsställande

Bedömningskriterier bedöms inte vara uppfyllda. Det finns väsentliga brister som måste åtgärdas omgående.

Intern kontroll

Den interna kontrollen är en process som utförs av nämnd/styrelse, förvaltnings- eller bolagsledning och personal. Den är en integrerad del i verksamhetens styrning och uppföljning. Processen säkerställer, med en rimlig grad av säkerhet, att verksamheten drivs effektivt, att lagar, förordningar och andra regler följs. Det lämnas en tillförlitlig finansiell redovisning och rättvisande rapportering om verksamheten.

Bedömningskriterier

Nämnden/styrelsen:

- Har en organisation med tydlig fördelning av ansvar och befogenheter för att stödja verksamheten och att förhindra avsiktliga och oavsiktliga fel samt oegentligheter.
- Följer systematiskt och fortlöpande upp ekonomi och verksamhet, såväl för verksamhet i egen regi som för sådan som uppdragits åt annan att utföra, analyserar väsentliga avvikelser samt vidtar åtgärder vid behov.
- Genomför riskanalyser som fångar upp väsentliga risker samt hur de ska hanteras för att minimera risken för att verksamhetens mål inte uppnås. Nämnden/styrelsen har i en internkontrollplan fastställt vilka åtgärder som ska hantera prioriterade risker.
- Har riktlinjer och rutiner som bidrar till att säkerställa att verksamhetens mål uppfylls och att föreskrifter följs.
- Följer upp den interna kontrollen systematiskt och fortlöpande.
- Har en rapportering som ger en aktuell, rättvisande och tillförlitlig information om verksamhet och ekonomi.

Bedömning:

Tillräcklig

Bedömningskriterierna är i allt väsentligt uppfyllda. Det kan förekomma mindre avvikelser.

Inte helt tillräcklig

Bedömningskriterierna bedöms delvis uppfyllda. Det finns brister som måste åtgärdas.

Inte tillräcklig

Bedömningskriterierna bedöms inte vara uppfyllda. Det finns väsentliga brister som måste åtgärdas omgående.